

În Gorj, o nouă premieră Muzeul de etnografie în aer liber de la Curtișoara

Adrian POPESCU

La numai 10 km de Târgu-Jiu ,la Curtișoara, acolo unde din secolul al XVIII-lea se înalță dominând împrejurimile „Cula Cornoiu”, a răsărit un sat. Un sat nou și în același timp vechi, un sat al tuturor timpurilor ,un sat al satelor din Gorj .Muzeul de etnografie în aer liber de la Curtișoara, cu tema „Arhitectura populară din Gorj „, va fi inaugurat în prima jumătate a lunii august și se dovedește o însemnată contribuție pe linia manifestărilor dedicate acestui an,1975,care a fost declarat „an european al patrimoniului arhitectural” consacrat salvării valorilor arhitecturale sub deviza –un viitor pentru trecutul nostru-.

Îndrăznim să tulburăm pentru câteva clipe liniștea și timpul împietrit al acestui monument al artei populare și încercăm să vă conducem pe dumneavoastră, cititori și viitori vizitatori, prin aceste locuri de basm și de legendă.

Cele 13 hectare de minunat decor natural, pe care este situat muzeul ,dau impresia unui „pictor de plai” cu unduța blagiene, în care, întortochiate, ulițele duc de la intrarea centrală spre căsuțele, parcă dintotdeauna așezate acolo, la moară sau la pivă, străjuite fiind într-o împerechere de-a dreptul inedită de stejari cu vișini, de pruni cu salcâmi, de tei cu duzi, dar care întregesc fericit această frescă de melancolică aducere aminte.

Colindând, pierdut printre case, arbori și flori, nu ai posibilitatea să guști farmecele formelor magnefice sau miniaturale, lucrate cu grijă de mână artistului anonim, dintr-odată. Perdelele verzi ale frunzelor și

ierbii ascund cu atrăgătoare viclenie minunății, pe care le descoperi numai pătrunzându-le, cotind cu grijă pe cărări ascunse, trecând puntea râului solzos sau escaladând vreun pârlez.

Și dacă, în atmosfera aceasta, totul îți inspiră o trecere prin tunelul timpului, orele poți să le lași suspendate, căci, aici, se respiră o astfel de trecere a vremii, măsurată în inelele trunchiului de stejar, în geometria stâlpilor de la poarta și tinda caselor, în afumătura pereților, în scrijelitura ușilor masive din lemn de la pivniți, în hruitura pietrei de moară și a râșniței, în smalțul oalelor și străchinilor de Glogova, Găleșoia sau Ștefănești, în șuieratul subțire al suveicilor și oftaturilor, la intervale egale, a războaielor de țesut, în rîurile de flori de pe pânză sau șerpuitoarele forme de pe dimia albă și pielea chimirelor.

Aici, și-au dat întâlnire, într-un loc al respectului și rememorării, cele mai vechi case din Bălănești, Bălești, Dobrița, Racoți, Bumbești-jiu, Gălășoia, Țicleni, Baia de Fier, Glodeni, Târgu-Cărbunești, fiecare cu istoria ei, venind să întregescă istoria milenară a Gorjului.

Interioarele, cu specificul zonal pe care-l reprezintă, dezvăluie un mini univers artizan, de înalte și fermecătoare frumuseți. De la masa rotundă, înconjurată de scăunele pe trei picioare, de la vatra cu tuciul pentru făcut mămăligă sau țeștul pentru turtă până la furca, în care și acum un fuior de lână așteaptă mâna bunicii să răsucescă un fir de poveste, sau mușcata roșie din glastra de pe geam, alături de nelipsitul busuioc, toate stau cumiți, încremenite parcă într-un tablou de Grigorescu. Pivnițele și bordeiele îmbălsămate încă de mirosul acrișor al vinului, de aerul ranced al slăninii sau de susurul plăcut al boabelor de grâu, poartă frumos orânduite, butoaie și putini, uleiul și coșurile de nuiete, în timp ce șoproanele odihnesc, după cine știe cât timp de zbucium și alergătură, sania, trăsura, căruța și plugul. Obiectele, depozitate cu o înțelegere deplină a organizatorilor, acolo unde le este locul, de astă dată piese de muzeu, poartă cu ele valențe artistice nebănuite în aceeași măsură în care funcționalitatea lor le-a fost și izvor de creație.

Și din tot acest cadru, contrastant puternic cu imaginea noului și modernului oraș Tg-Jiu, ca într-o proiecție cosmică se degajă

personalitatea țaranului gorjean, harnic și meșter în toate, păstrător de datini și obicei românesc, iubitor de viață și de natură, desăvârșit artist, întruchipare, pe care atât de bine a sintetizat-o țaranul de la Hobița.

Iată de ce ne permitem să afirmăm, că pe alt plan al creației, dar cu legături ce nu pot fi refuzate, Muzeul Arhitecturii populare de la Curtișoara se înscrie alături de complexul sculptural ridicat de Brâncuși la Târgu-Jiu, ca un monument de o mare valoare etnografică și artistică a țării.